

Eindrapportage

Tussentijdse evaluatie KvW3-voucherregelingen

Berend Holwerda
Tom van Munster

25 juni 2026

dialogic

Eindrapportage

Tussentijdse evaluatie KvW3-voucerregelingen

Auteurs

Berend Holwerda
Tom van Munster

Opdrachtgever

Provincie Utrecht &
Gemeente Utrecht

Publicatienummer

2026.027-11038

Datum

25 juni 2026

Versie

Eindrapportage

Beeld omslag

Dialogic

Inhoudsopgave

Begeleidingscommissie

De onderzoekers danken de begeleidingscommissie van deze evaluatie:

Provincie Utrecht

- Alexander Hulshof
- Dijs Punt

Gemeente Utrecht

- Milan Grünewald
- Marit den Ouden

1	Inleiding	4
2	Over de KvW3-voucherregelingen	8
3	Output	12
4	Outcomes en impact	16
5	Conclusies en aanbevelingen	21
	Bijlagen	25

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding, doelstelling en onderzoeksvragen van deze tussentijdse evaluatie, evenals de gehanteerde onderzoeksopzet.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor de tussenevaluatie

1.2 Doel, hoofd- en deelvragen

1.3 Methodologie

1.1 Aanleiding voor de tussenevaluatie

Binnen de provincie Utrecht werken de Provincie, de Gemeente Utrecht en ROM Utrecht Region (hierna: ROM) samen aan het stimuleren en versnellen van schaalbare innovaties bij mkb-bedrijven. In dit kader zijn binnen het programma Kansen voor West III (KvW3) vier innovatievoucherregelingen ingericht op de thema's digitale zorgtechnologie, circulaire economie, educatieve technologieën en energietransitie. Met deze regelingen ontvangen mkb-bedrijven financiële ondersteuning voor advies- en pilottrajecten gericht op de ontwikkeling en implementatie van innovaties. De voucherregelingen zijn sinds juni 2024 in meerdere fasen opengesteld. De regelingen staan nog open voor nieuwe aanvragen.

De Provincie en Gemeente Utrecht hebben Dialogic gevraagd om deze vier voucherregelingen tussentijds te evalueren. Hoewel concrete resultaten mogelijk pas op langere termijn zichtbaar zijn, willen de Provincie en Gemeente met deze tussentijdse evaluatie inzicht verkrijgen in het bereik van de regelingen en een eerste beeld krijgen van de mate waarin de regelingen bijdragen aan de stimulatie en versnelling van schaalbare innovaties bij mkb-bedrijven in de provincie. De tussentijdse evaluatie is nadrukkelijk bedoeld om lessen te trekken voor een mogelijk vervolg van de regelingen en vormt geen procesevaluatie. Deze rapportage presenteert de resultaten van deze tussentijdse evaluatie.

1.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van deze tussentijdse evaluatie is als volgt:

In hoeverre dragen de voucherregelingen bij aan de stimulatie en versnelling van schaalbare innovaties bij MKB-bedrijven in de provincie Utrecht, specifiek binnen de sectoren van digitale zorgtechnologie, circulaire economie, educatieve technologieën en energietransitie?

De hoofdvraag is beantwoord op basis van de volgende deelvragen:

Output

1. Hoeveel interesse is er tot nu toe getoond in de verschillende voucherregelingen?
2. Hoeveel vouchers zijn er toegekend en aan welke bedrijven?
 - a. Wat is de verdeling tussen start-ups en scale-ups?
 - b. Waar in de provincie Utrecht zijn de aanvragers gevestigd?
 - c. Waren de aanvragers reeds bekend binnen het ROM-netwerk?
3. Welke mogelijke aanvragen zitten er momenteel nog concreet in de pijplijn?
4. Wat zijn de belangrijkste redenen voor het niet toekennen van vouchers of voor bedrijven om af te zien van een aanvraag?

Outcomes en impact

5. In welke mate zijn projecten ondersteund die anders niet zouden zijn gerealiseerd, en welke rol hebben de vouchers hierin gespeeld? (stimulerend effect)
6. In welke mate hebben de vouchers (al) geleid tot een versnelling van de innovatie bij de bedrijven?
7. In welke mate hebben de vouchers (al) geleid tot daadwerkelijke implementatie of opschaling van innovaties in de praktijk? En hoe verhoudt dit zich tot de resultaten van andere instrumenten?
8. In welke mate hebben de vouchers geleid tot een verdere samenwerking tussen voucherontvangers met andere mkb-bedrijven of instellingen (in de regio Utrecht)?

Toekomst

9. Welke aanbevelingen en verbeterpunten kunnen worden geformuleerd ten aanzien van een eventueel vervolg van de voucherregelingen?
10. Welke lessen voor de toekomst zijn er te trekken op basis van soortgelijke instrumenten?

1.3 Methodologie

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is een combinatie van onderzoeksmethoden ingezet:

- Op basis van een **documentenanalyse** zijn de doelstellingen, beoogde outcomes en verwachte impact van de vier voucherregelingen in kaart gebracht. De gebruikte bronnen worden in het rapport toegelicht.
- Met een beknopte **portfolioanalyse** hebben we op basis van de beschikbare aanvraaggegevens een kwantitatief inzicht gegeven in het bereik en de output van de voucherregelingen (per maart 2026).
- Voor kwalitatieve duiding hebben we vier **semigestructureerde gesprekken** gevoerd met leden van de beoordelingscommissies vanuit de Provincie Utrecht (PU) en Gemeente Utrecht (GU), en de betrokken contactpersoon vanuit de ROM.
- Om ervaringen en inzichten van de aanvragers te verzamelen is een **enquête** uitgezet onder alle toegekende en afgewezen aanvragen. Deze enquête is ingezet om brede inzichten op te halen. Er is niet gestreefd naar representativiteit van de respons.
- Tot slot hebben we **casestudies** uitgevoerd. Om extra verdieping aan te brengen op de brede inzichten zijn zeven aanvragen in meer detail bestudeerd, met een focus op de succesfactoren en knelpunten bij deze specifieke aanvragen.

De resultaten uit de verschillende bronnen zijn in samenhang geanalyseerd en vormen de basis voor conclusies en aanbevelingen.

Interviewrespondenten

- **U-Forward Health:** Nick de Rouw (GU), Matthijs van den Herik (ROM)
- **Circulariteit:** Tim Savenije (GU), Evelijn Hillebrand (ROM)
- **Energietransitie:** Bastiaan de Jonge (PU), Ezra Schussler (GU), Steyn Fredrikze (ROM)
- **EdTech:** Sander Troost (PU), Milan Grünewald (GU), Eveline Klumpers (ROM)

Verantwoording enquête

De enquête is verspreid onder 47 unieke bedrijven, wat resulteerde in 23 volledige antwoorden. De enquête is verstuurd aan:

- 40 bedrijven met een toegekende aanvraag¹ (19 reacties)
- 7 bedrijven met een afgewezen aanvraag (4 reacties)

1. De vier bedrijven met twee toegekende aanvragen ontvingen slechts één enquête.

Dit hoofdstuk geeft de beleidscontext, doelstellingen en vormgeving van de voucherregelingen binnen het programma Kansen voor West III.

2 Over de KvW3-voucherregelingen

2.1 Beleidscontext

2.2 Opzet van de voucherregelingen

2.1 Beleidscontext

De vier voucherregelingen die in deze evaluatie centraal staan, zijn onderdeel van het programma Kansen voor West III (KvW3).

Binnen KvW3 werken de Provincies Zuid- en Noord-Holland, Utrecht en Flevoland (P4) en de Gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht (G4) samen aan regionale economische ontwikkeling vanuit EFRO-gelden.

KvW3 heeft tot doel om de regionale concurrentiekracht te versterken en de werkgelegenheid te vergroten, onder meer via de prioriteit Innovatie. Binnen Innovatie ligt de nadruk op het versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoering van geavanceerde technologieën. Hiervoor wordt financiering beschikbaar gesteld voor innovaties in de hogere TRLs, en voor het wegnemen van belemmeringen voor brede implementatie, waaronder ook Human Capital

aspecten. Er wordt ingezet op een brede doelgroep, met specifieke focus op het mkb. [1]

Voor de regio Utrecht is in de periode 2021–2027 ruim € 28 miljoen aan KvW3-middelen beschikbaar, waarvan € 19,7 miljoen binnen de prioriteit Innovatie. Provincie en Gemeente Utrecht hebben in 2022 afgesproken dit regionale budget gezamenlijk te programmeren, omdat zij vergelijkbare beleidsdoelen nastreven en het beschikbare budget beperkt is. [2]

Onderdeel van de gezamenlijke programmering zijn vier voucherregelingen, ingericht om het mkb te mobiliseren voor regionale maatschappelijke transities door innovaties sneller in de praktijk te brengen. De regelingen sluiten aan bij de drie innovatie-ecosystemen in de provincie: *Life Sciences & Health*, *Earth Valley* en *New Digital Society*.

De regelingen zijn daarnaast gekoppeld aan de maatschappelijke opgaven uit de Regionale Economische Agenda (REA) 2020-2027 van de regio Utrecht. Deze vormt het strategisch kader voor economische ontwikkeling in de regio, en benoemt drie maatschappelijke opgaven die leidend zijn voor actieve ondersteuning en financiering in de regio. [3]

1. **Toekomstgerichte leefomgeving**, gericht op energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit.
2. **Gezonde mensen**, met aandacht voor preventie, zorginnovatie en gezondheids-technologie.
3. **Waardevolle digitalisering**, gericht op digitale inclusiviteit, datagedreven innovatie, en media- en datawijsheid.

2.2 Opzet voucherregelingen (1)

Adviesvoucher

- Inhuur van een expert voor (onderzoeks) activiteiten die bijdragen aan versnelde ontwikkeling en/of implementatie.
- **Subsidie:** minimaal €3.000 en maximaal €6.000 *(bij een projectbegroting van €7.500 tot €15.000).*

Pilotvoucher

- Uitvoering van een pilotproject in experimentele of praktijkomgeving, dat bijdraagt aan versnelde ontwikkeling en/of implementatie.
- Gericht op het testen van de technische en/of economische haalbaarheid.
- Bij voorkeur uitgevoerd in samenwerking met een lokale expert en/of afnemer.
- **Subsidie:** minimaal €20.000 en maximaal €40.000 *(bij een projectbegroting van €50.000 tot €100.000).*

De KvW3-voucherregelingen bieden financiële ondersteuning aan mkb-bedrijven in de provincie Utrecht voor het versnellen van de ontwikkeling en/of toepassing van innovaties of innovatieve samenwerkingen. De regelingen kennen een uniforme en laagdrempelige opzet, met twee typen vouchers: advies- en pilotvouchers. Het totaal beschikbare budget bedraagt €2,5 miljoen.

Voorwaarden

- De aanvrager is een mkb-bedrijf gevestigd in de provincie Utrecht.
- Het project draagt bij aan de ontwikkeling en/of toepassing van een innovatie of innovatieve samenwerking binnen het thema van de openstelling.
- De subsidie bedraagt maximaal 40% van de goedgekeurde projectbegroting.
- Per bedrijf kan één advies- en één pilotvoucher worden aangevraagd.

Proces

Het aanvraagproces van de vouchers verloopt getrapt. Aanvragers voeren een intakegesprek met de ROM. Bij een akkoordverklaring van de ROM volgt formele indiening. De beheerautoriteit van KvW beoordeelt aanvragen op compleetheid. De beoordelingsgroep met beoordelaars van onder andere de Provincie en Gemeente adviseert over inhoudelijke aspecten, zoals bijdrage aan het thema, haalbaarheid, kwaliteit van de aanvraag en onderbouwing van de offerte en/of begroting. De beheerautoriteit voert vervolgens een technische toets uit, waarna het subsidiebedrag wordt toegekend. De uitbetaling van het subsidiebedrag vindt echter pas plaats na afronding van een project en definitieve vaststelling door de beheerautoriteit.

2.2 Opzet voucherregelingen (2)

U-Forward Health

Gericht op (digitale) zorgtechnologie voor de Utrechtse zorgpraktijk, met nadruk op het benutten van de regionale kennis- en innovatie-infrastructuur (U Forward). Samenwerking met ten minste één zorginstelling is verplicht.

Budget: €750.000 (*€90.000 advies; €660.000 pilot*)

Innovatie thema circulair

Gericht op innovaties die bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie, zoals productherontwerp (levensduur en reparatiebaarheid), technologieën voor duurzaam materiaalgebruik, nieuwe businessmodellen en ketensamenwerkingen om kringlopen te sluiten.

Budget: €750.000 (*€80.000 advies; €670.000 pilot*)

Innovatie MKB Educatieve Technologie (EdTech)

Gericht op educatieve technologie (EdTech) die (om)scholing en leven lang ontwikkelen ondersteunt. Het gaat om digitale toepassingen voor effectiever, inclusiever en aantrekkelijker leren, zoals adaptieve leertechnologie, leerplatformen en AR/VR toepassingen voor praktijkgerichte leerervaringen.

Budget: €500.000 (*€70.000 advies; €430.000 pilot*)

Innovatie MKB Energietransitie

Gericht op oplossingen voor de energietransitie met nadruk op slimme energieoplossingen en het mogelijk maken van verduurzaming bij netcongestie. Voorbeelden zijn slimme netwerken, opslag/oplossingen voor piekbelasting en software die energiestromen en -verbruik optimaliseert.

Budget: €500.000 (*€60.000 advies; €440.000 pilot*)

Dit hoofdstuk geeft inzicht in het bereik van de regelingen, de gerealiseerde output en het type aanvragers.

3 Output

3.1 Aantal aanvragen

3.2 Financiële resultaten

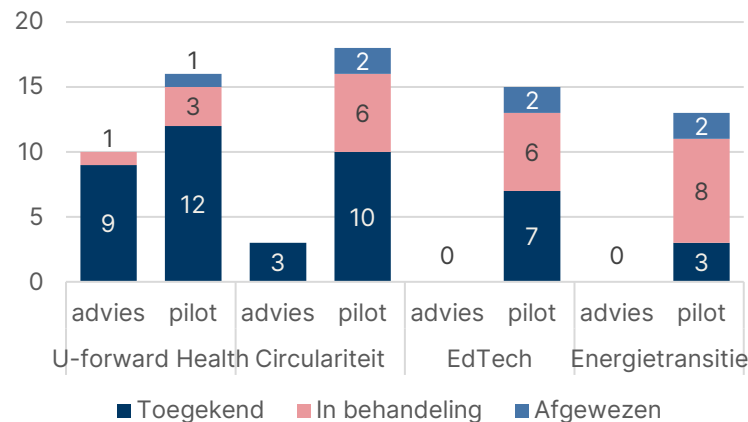
3.3 Type aanvragers

3.1 Aantal aanvragen

De belangstelling voor de voucherregelingen is aanzienlijk. In totaal zijn er 75 aanvragen ingediend (*maart 2026; Figuur 1*). Met name de U-forward Health regeling trok veel aanvragen (n=26), gevolgd door Circulariteit (n=21), EdTech (n=15) en Energietransitie (n=13).

Het beperkte aantal aangevraagde adviesvouchers lijkt gevolg van een disbalans tussen kosten en baten. De aanvraagprocedure en doorlooptijd voor adviesvouchers is vrijwel gelijk aan die van de pilotvoucher, terwijl het bedrag (€3-6K) relatief beperkt is en de vereiste projectomvang (€7,5-15K) voor adviesvragen relatief groot is. Bovendien kunnen ondernemers advies vaak ook op andere manieren krijgen (via hun netwerk, of via studenten), of wordt de vraag ondergebracht in een pilotproject. Van de 13 aangevraagde adviesvouchers is geen enkele ingediend op de thema's EdTech en Energietransitie.

Een groot deel van de aanvragen is inmiddels beoordeeld en merendeels gehonoreerd. Voor twee derde van de ingediende aanvragen is de beoordeling afgerond. In totaal zijn 44 aanvragen gehonoreerd (86% van beoordeelde aanvragen), en zijn 7 aanvragen afgewezen. Afwijzingen kwamen vooral voor als een project niet binnen de scope paste, bijvoorbeeld omdat het onvoldoende innovatief was of niet aansloot bij het thema. Binnen de beoordelingscommissies heeft dit echter vaker voor discussie gezorgd, mede vanwege het ontbreken van duidelijke beoordelingscriteria.

De intakegesprekken bij de ROM dragen bij aan het lage aantal afwijzingen. Deze voorselectie zorgt ervoor dat passende initiatieven een aanvraag indienen en dat de kwaliteit van aanvragen toeneemt. De ROM vult haar rol en de samenwerking met de beoordelingscommissie echter wisselend in.

Enkele bedrijven zagen af van indiening vanwege praktische bezwaren. Dit hangt vaak samen met het relatief lange aanvraagproces en het feit dat de subsidie pas na afloop wordt uitbetaald.

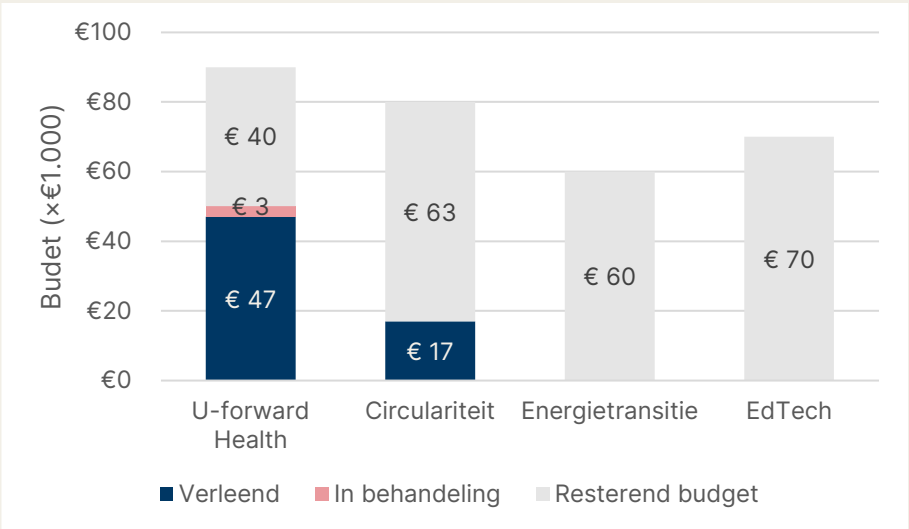
De lopende beoordelingen zullen naar verwachting grotendeels tot honorering leiden. Voor deze aanvragen (n=24) is een positief oordeel afgegeven door de beoordelingscommissie, maar moet de technische toets nog worden uitgevoerd.

3.2 Financiële resultaten

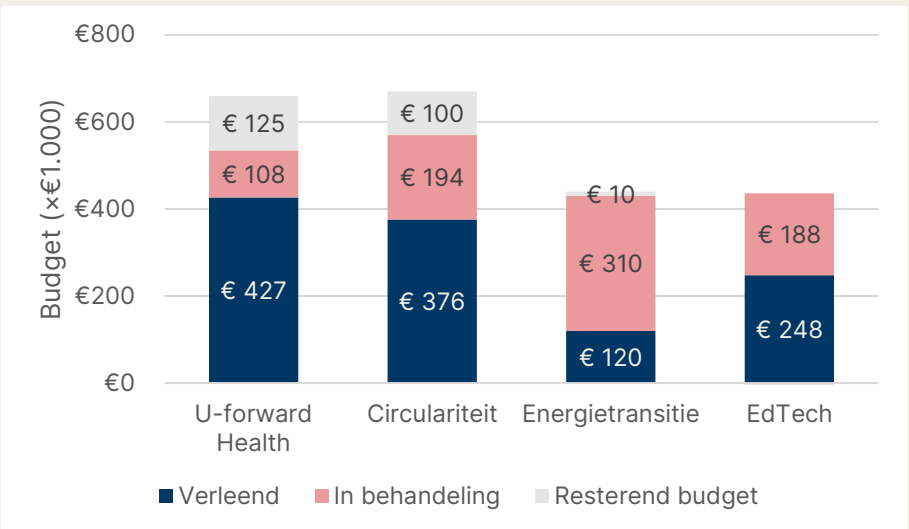
Ongeveer de helft van het totale budget is inmiddels toegekend, terwijl het merendeel nog niet is uitbetaald. De voucherregelingen hebben gezamenlijk een budget van €2,5 miljoen, waarvan tot nu toe circa €1,23 miljoen is verleend. Omdat veel projecten in uitvoering zijn, is tot nu toe pas 18% van het totale budget daadwerkelijk uitbetaald. Wanneer alle aanvragen die nog in behandeling zijn worden toegekend, zal naar verwachting ruim 80% van het budget zijn verleend (€2,04 miljoen). Naast de ingezette middelen is tot dusver een private cofinanciering van ruim €2 miljoen gerealiseerd, ruim 10% meer dan vooraf beoogd. Wanneer ook de lopende aanvragen worden toegekend, loopt dit bedrag op tot minimaal €3,2 miljoen.

Het budget voor adviesvouchers blijft vooralsnog grotendeels onbenut. Tot nu toe is slechts 21% van het totale beschikbare budget (€300.000) toegewezen (zie Figuur 2). Met slechts één enkele aanvraag die nog in behandeling is, resteert een aanzienlijk budget. De verwachting is dat dit resterende bedrag in de huidige opzet niet volledig zal worden benut.

Het budget voor pilotvouchers wordt daarentegen grotendeels benut. Tot nu toe is 53% van het totale beschikbare budget (€2,2 miljoen) toegewezen (zie Figuur 3). Wanneer alle aanvragen die nog in behandeling zijn worden verleend, zal ongeveer 90% van het budget zijn toegewezen. Per thema bestaan kleine verschillen. De budgetten binnen de thema's EdTech en Energietransitie zullen nagenoeg volledig worden benut.¹ Hoewel er binnen de overige twee thema's nog budget beschikbaar is, verwachten de betrokkenen ook voor deze budgetten een volledige uitputting binnen afzienbare tijd.

Figuur 2. Financiële uitputting van de adviesvouchers per thema.

Figuur 3. Financiële uitputting van de pilotvoucher per thema.

3.3 Type aanvragers

De voucherregelingen bereiken vooral start-ups en scale-ups, maar echte starters haken af.

Hoewel de voucherregelingen beschikbaar zijn voor het brede mkb in de provincie Utrecht bestaat de beoogde doelgroep uit start-ups en scale-ups. Merendeel van de voucherontvangers zijn 'jonge' mkb-bedrijven: ruim een derde van de bedrijven is korter dan vier jaar actief en meer dan 75% bestaat minder dan acht jaar. Hoewel dit erop wijst dat start-ups en scale-ups de regelingen weten te vinden, komt in de gesprekken naar voren dat de vroegste starters relatief vaker afhaken, met name vanwege de vereiste voorfinanciering, doordat de subsidie achteraf wordt uitbetaald. Voor startende bedrijven met een beperktere financiële positie vormt dit sneller een belemmering.

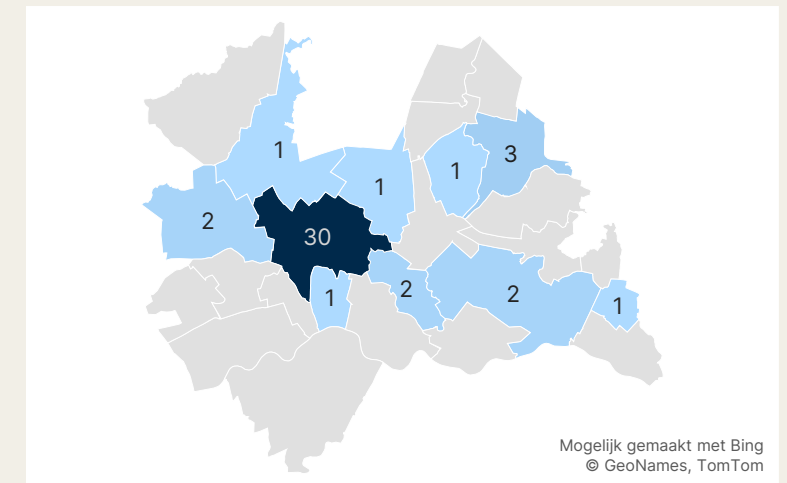
De opzet van de pilotvoucher sluit inhoudelijk goed aan bij de beoogde doelgroep. Afgezien van dat voorfinancieringsaspect zorgen de eisen (min. €50k projectomvang, 40% subsidie, max. €40k) ervoor dat de projecten voldoende substantieel zijn om impact te kunnen maken, maar dat grote mkb-bedrijven weinig prikkel hebben om in te schrijven. Een subsidie van deze omvang is voor hen immers minder aantrekkelijk, ook in vergelijking met andere regelingen waar grotere bedrijven voor in aanmerking komen. Op deze manier wordt voorkomen dat een paar grote spelers het hele voucherbudget benutten, en blijft de regeling gericht op het kleinere innovatieve mkb, waarvoor pilots van dit formaat juist erg waardevol zijn.

Het bereik van de doelgroep verloopt in belangrijke mate via het bestaande ROM-netwerk. Naar schatting was ongeveer 75% van de aanvragers al bekend binnen het netwerk van de ROM en hebben deze bedrijven de regeling doorgaans ook via de ROM leren kennen. Tegelijkertijd weet de regeling ook bedrijven van buiten het netwerk te bereiken. Bedrijven worden ook via het persoonlijk netwerk, kennisinstellingen en bedrijfsadviseurs op de regeling gewezen. De digitale vindbaarheid wordt echter meermaals genoemd als aandachtspunt. Een betere vindbaarheid is een belangrijk aandachtspunt om bedrijven buiten het bestaande netwerk te blijven bereiken.

Geografische spreiding

De geografische spreiding van de toegekende voucherprojecten is geconcentreerd in de gemeente Utrecht. Dit hangt samen met de hoge mate van bedrijvigheid en aanwezigheid van kennisinstellingen. Tegelijkertijd is het aannemelijk dat de ROM relatief beter zicht heeft op bedrijven in en rond de stad Utrecht, waardoor het mogelijk is dat het potentieel van de regeling buiten de gemeente Utrecht niet volledig wordt benut.

Er zijn geen duidelijke thematische clusters zichtbaar in de geografische spreiding, op basis van een nadere uitsplitsing naar de vier regelingen blijkt sprake van een vergelijkbare spreiding per thema. Dit geldt ook voor de aanvragen die nog in behandeling zijn.

Figuur 4. Geografische spreiding toegekende aanvragen.

Dit hoofdstuk analyseert in hoeverre de voucherregelingen bijdragen aan versnelling van innovatie, samenwerking en (toekomstige) impact, en vergelijkt deze met andere innovatieregelingen.

4 Outcomes en impact

4.1 Bijdrage aan versnelde innovatie

4.2 Samenwerkingen

4.3 Maatschappelijke en economische impact

4.4 Vergelijk met andere innovatieregelingen

4.1 Bijdrage aan versnelde innovatie

De pilotvouchers dragen bij aan de versnelling van bestaande innovatieprocessen, maar hebben een beperkte stimulerende werking. Hoewel vrijwel alle bedrijven aangeven dat zij hun innovatieproject ook zonder de voucher zouden hebben uitgevoerd, zou dit op een later moment en/of in aangepaste vorm zijn gebeurd. De pilotvouchers lijken daarmee minder geschikt om geheel nieuwe innovaties te stimuleren, maar zijn effectief in het versnellen van bestaande innovaties.

De vouchers hebben een risicoverlagende werking. Bedrijven geven aan dat de voucher een zekere mate van financiële zekerheid biedt. Hierdoor kunnen zij capaciteit vrijmaken en potentiële afnemers eerder betrekken, ook wanneer commerciële toepassing nog niet mogelijk is. De vereiste voorfinanciering zorgt er echter voor dat drempels blijven bestaan. Sommige bedrijven zagen hierdoor af van een aanvraag, anderen kaarten dit aan als verbeterpunt.

De bijdrage van de vouchers aan de daadwerkelijke implementatie en opschaling van innovaties is op dit moment lastig vast te stellen. Veel projecten zijn nog in uitvoering of pas zeer recent afgerond, waardoor het effect op daadwerkelijke implementatie en opschaling nog niet goed kan worden beoordeeld. Wel is op basis van zelfbeoordeling door de bedrijven de ontwikkeling van de innovaties in kaart gebracht. Figuur 5 geeft een overzicht van de ontwikkelfasen van de innovaties op het moment van de aanvraag, ten tijde van de enquête en de verwachte fase over drie jaar.

Vouchers versnellen geplande innovaties bij HoloMoves en HackShield. Bij beide bedrijven stond het innovatieproject al langere tijd op de roadmap. Voor HoloMoves maakte de voucher uitvoering haalbaar door het ontwikkelrisico te verlagen. Bij HackShield zorgde de voucher voor focus en commitment, waardoor het project sneller en in ambitieuzere vorm werd uitgevoerd. Innovaties worden daarmee eerder ontwikkeld en richting toepassing gebracht.

	Bij aanvraag	Nu	Over 3 jaar
TRL 4	25%	0%	0%
TRL 5	20%	5%	0%
TRL 6	35%	25%	5%
TRL 7	15%	40%	0%
TRL 8	5%	30%	10%
TRL 9	0%	0%	85%

Figuur 5. Ontwikkeling innovatieprojecten op TRL-schaal.¹

Volgens bedrijven dragen de vouchers substantieel bij aan de voortgang van innovaties. Respondenten geven aan dat de ondersteunde innovatieprojecten gemiddeld één tot twee stappen op de TRL-schaal hebben doorgemaakt sinds het moment van aanvragen. Daarbij geeft 85% van de respondenten aan dat de voucher in (zeer) sterke mate heeft bijgedragen aan deze vooruitgang. Verder verwacht 85% van de respondenten dat hun innovatie over drie jaar is opgeschaald (TRL 9). Hoewel hierbij sprake kan zijn van enige mate van zelfoverschatting, bevestigt dit beeld de bijdrage van de voucherregelingen aan opschaling.

4.2 Samenwerkingen

Een belangrijk neveneffect van de vouchers is dat zij samenwerking stimuleren. Binnen de adviesvouchers is samenwerking met een externe expert verplicht gesteld. Binnen de pilotvouchers wordt samenwerking nadrukkelijk gestimuleerd, maar is deze – met uitzondering van de U-Forward Health-regeling – niet verplicht. Desondanks blijkt uit de enquête dat in vrijwel alle ondersteunde projecten sprake is van samenwerking met één of meerdere externe partijen.

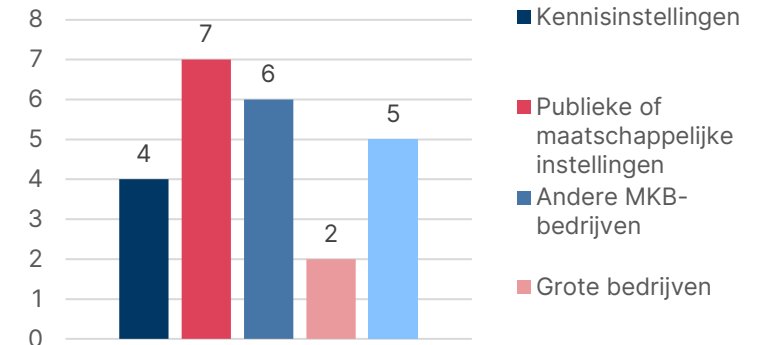
De gerealiseerde samenwerkingen kennen uiteenlopende vormen. Er zijn veel gevallen waarin nieuwe samenwerkingen tot stand zijn gekomen, maar ook bestaande samenwerkingen zijn geïntensiveerd, en in veel gevallen is sprake van beide. Tegelijkertijd blijkt uit de gesprekken dat het lastig is nieuwe samenwerkingen uitsluitend toe te schrijven

Regionale samenwerkingen zijn waardevol, maar niet altijd te organiseren.
Bij JoJoSchool bleek samenwerking met Utrechtse scholen niet haalbaar, waarna is uitgeweken buiten de regio. Bij Sensing360 ontbraken geschikte partners binnen de regio, waardoor samenwerking buiten de provincie noodzakelijk was. Beschikbaarheid van partners blijkt daarmee bepalender dan geografische afbakening.

aan de voucher. Figuur 6 laat zien dat bedrijven samenwerken met een brede mix van partners, waaronder publieke of maatschappelijke instellingen (vaak zorginstellingen of scholen), andere mkb-bedrijven en dienstverleners of experts.

De samenwerking vindt zowel binnen als buiten de provincie Utrecht plaats. Vrijwel alle bedrijven werken samen met ten minste één partner uit de regio, maar daarnaast wordt ook regelmatig samengewerkt met partijen van buiten de provincie. De mogelijkheid om ook partners van buiten de regio te betrekken wordt als positief ervaren, mede omdat het niet altijd mogelijk of wenselijk blijkt om uitsluitend regionale partners te vinden. Regionale meerwaarde ontstaat daarbij niet alleen via samenwerkingen zelf, maar juist wanneer bedrijven uit de regio verder opschalen.

De verplichte samenwerking binnen de U-Forward Health-regeling draagt bij aan de praktische toepasbaarheid en validatie van zorginnovaties. Tegelijkertijd heeft deze eis gevolgen voor de reikwijdte van de regeling. Er wordt vooral gestuurd op innovaties die direct toepasbaar zijn binnen zorginstellingen. Dit sluit ander typen innovaties uit, en beperkt daarmee de breedte van de innovatieregeling. Deze observatie raakt aan de bredere discussie over maatschappelijke impact (zie paragraaf 4.3).

Figuur 6. Samenwerkingspartners binnen projecten.

4.3 Maatschappelijke en economische impact

De voucherregelingen mobiliseren het regionale mkb om bij te dragen aan maatschappelijke transitie, maar de uiteindelijke effecten zijn nog onzeker. De mobiliserende werking blijkt uit de brede belangstelling voor de regio en de substantiële inzet van private middelen. Voor iedere euro publieke steun is tot dusver circa € 1,65 aan private financiering gemobiliseerd, ruim 10% meer dan vooraf beoogd. Dit wijst erop dat bedrijven bereid zijn om eigen middelen te investeren in innovatie die bijdraagt aan maatschappelijke opgaven op het gebied van zorg, circulariteit, onderwijs en energietransitie. De daadwerkelijke maatschappelijke effecten van deze innovaties – zoals CO₂-reductie, verbeterde zorgpraktijken of onderwijsuitkomsten – zullen zich echter pas op langere termijn moeten bewijzen.

Er bestaat een spanningsveld tussen het bieden van ruimte voor innovatie en het gericht sturen op maatschappelijke impact. De regelingen zijn primair opgezet als innovatieregelingen in brede zin, maar een bijdrage aan maatschappelijke transitie is wel als vereiste opgenomen. Omdat het ontbreekt aan beoordelingscriteria op dit punt, ontstaat discussie over de reikwijdte van de regelingen. Tussen de regelingen bestaan verschillen in hoe deze ruimte wordt ingevuld. In enkele gevallen heeft dit geleid tot bezwaarprocedures. Deze spanning werkt ook door in de aard van de ondersteunde projecten. Zo bleven binnen de EdTech-regeling oplossingen gericht op Leven Lang Ontwikkelen relatief achter, werden binnen de Energietransitie-regeling meer oplossingen op het gebied van digitalisering verwacht, en ligt de focus binnen de U-Forward Health-regeling op innovaties die direct toepasbaar zijn binnen zorginstellingen, waardoor andere typen innovaties buiten beeld blijven (zie ook 4.2). Dit laat zien dat ruimte voor innovatie en gerichte sturing op maatschappelijke impact in de huidige opzet niet volledig hand in hand gaan, zonder dat dit afbreuk doet aan het functioneren van de regelingen als innovatieregelingen.

De directe (bedrijfs)economische effecten zijn vooralsnog beperkt, maar de eerste signalen zijn positief en wijzen op verdere groei. Slechts circa één op de drie respondenten geeft aan dat de omzet van het bedrijf is toegenomen als gevolg van de voucher, wat past bij het vroege stadium waarin veel innovaties zich bevinden. Tegelijkertijd geeft bijna 80% van de respondenten aan dat de concurrentiepositie van het bedrijf is verbeterd. Het perspectief op implementatie en opschaling binnen afzienbare tijd maakt verdere positieve effecten aannemelijk. Deze verwachting wordt ondersteund door inzichten uit individuele casussen, waarin de voucher bijvoorbeeld heeft bijgedragen aan het verkrijgen van een patent of het aantrekken van een investeerder. Daarmee dragen de vouchers bij aan het versterken van de strategische positie van bedrijven, ook wanneer directe omzetgroei nog uitblijft.

4.4 Vergelijk met andere innovatieregelingen

Een directe vergelijking van de impact van de voucherregelingen met andere instrumenten is beperkt mogelijk. De bredere effecten van de vouchers zijn nog onzeker en verschillen bovendien in aard van andere regelingen, waardoor resultaten niet één-op-één vergelijkbaar zijn. Uit de evaluatie van de MIT blijkt bijvoorbeeld dat deze instrumenten vaker een stimulerende werking hebben, waarbij innovaties zonder subsidie niet tot stand zouden zijn gekomen. [4] De pilotvouchers richten zich daarentegen vooral op het versnellen van bestaande innovaties, en hebben een beperkte stimulerende werking. Hoewel uit de literatuur blijkt dat economische effecten van innovatie-instrumenten zich ook op korte termijn kunnen manifesteren, vergt een zuivere vergelijking tussen regelingen een meer systematische en kwantitatieve analyse. De eerste resultaten laten wel vergelijkbare patronen zien op het gebied van omzet en concurrentiepositie.

Aanvragers zijn positief over de voucherregelingen, ook in vergelijking met andere instrumenten. Alle respondenten met ervaring met andere regelingen geven aan dat de vouchers minstens even waardevol zijn, en vaak als waardevoller worden ervaren. Hoewel hierbij sprake kan zijn van enige selectiebias, geeft het ontbreken van negatieve beoordelingen en een Net Promoter Score van 63 een duidelijk positief signaal. Deze waardering hangt onder meer samen met de toegankelijkheid van de regeling: het aanvraagproces is relatief eenvoudig en zelfstandig uitvoerbaar, al wordt met name bij de adviesvouchers een disbalans ervaren tussen administratieve lasten en subsidieomvang.

De beperkte populariteit van de adviesvouchers sluit aan bij bevindingen uit evaluaties van vergelijkbare instrumenten. Zo blijkt uit de evaluatie van de MIT dat kennisvouchers relatief weinig worden benut en in omvang afnemen. [4] Daarnaast worden deze vouchers als beperkt doeltreffend en doelmatig beoordeeld. Dit patroon komt overeen met de beperkte vraag naar adviesvouchers binnen de voucherregelingen. Tegelijkertijd is hierbij voorzichtigheid geboden, omdat verschillen in opzet en doelgroep maken dat een directe vergelijking niet volledig mogelijk is.

Dit hoofdstuk brengt de bevindingen samen, beantwoordt de centrale onderzoeksvraag van de tussentijdse evaluatie, en geeft aanbevelingen voor een mogelijk vervolg van de voucherregelingen.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

5.2 Aanbevelingen

5.1 Conclusies

De pilotvouchers dragen vooral bij aan de versnelling van schaalbare innovaties bij mkb-bedrijven en vervullen daarbij een duidelijke vliegwielfunctie. De regeling kent een aanzienlijke belangstelling en bereikt met name start-ups en scale-ups. Zeer vroege starters worden echter beperkt bereikt. De meerwaarde van de regelingen ligt in het versnellen van kritieke stappen in het innovatieproces, zoals het rondkrijgen van de businesscase, het aangaan van nieuwe en het intensiveren van bestaande samenwerkingen met afnemers, kennisinstellingen en andere partners en het verkrijgen van toegang tot pilot- en praktijkomgevingen. Deze elementen dragen gezamenlijk bij aan de validatie en verdere ontwikkeling en toepassing van innovaties in de praktijk. Zonder de vouchers zouden veel trajecten naar verwachting later en in beperktere vorm tot stand zijn gekomen. Tegelijkertijd is de stimulerende werking voor geheel nieuwe innovaties beperkt: de vouchers versnellen vooral reeds ingezette ontwikkeltrajecten.

De adviesvouchers bieden in de huidige vorm weinig meerwaarde. De belangstelling voor dit instrument is gering, mede omdat bedrijven een disbalans ervaren tussen de baten en de kosten en inspanning van het aanvraagproces. Op basis van deze evaluatie kan

geen uitspraak worden gedaan over de structurele behoefte aan adviestrajecten. Tegelijkertijd wordt ook bij vergelijkbare instrumenten een afnemende belangstelling geconstateerd.

De mate waarin de ondersteunde projecten leiden tot structurele implementatie, opschaling en daarmee tot maatschappelijke en economische impact is op dit moment nog niet vast te stellen. Veel projecten zijn nog in uitvoering of recent afgerond, waardoor de daadwerkelijke bijdrage aan implementatie en opschaling nog beperkt zichtbaar is. Tegelijkertijd geven bedrijven aan dat de vouchers substantieel bijdragen aan de voortgang van innovaties. De directe bedrijfseconomische effecten zijn vooralsnog beperkt zichtbaar, maar de eerste signalen wijzen op verdere groei. Ook de maatschappelijke effecten zijn nog onzeker, maar de vouchers hebben wel een mobiliserende werking doordat zij het regionale mkb stimuleren om te investeren in en bij te dragen aan maatschappelijke transitie. Tegelijkertijd laat de evaluatie zien dat er een spanningsveld bestaat tussen het bieden van ruimte voor innovatie en het gericht sturen op maatschappelijke impact. In de huidige opzet gaan beide niet volledig hand in hand, zonder dat dit afbreuk doet aan het functioneren van de regelingen als innovatieregelingen.

5.2 Aanbevelingen (1)

Op basis van de bevindingen uit deze tussentijdse evaluatie zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd.

1. **Borg en continueer de inzet van de pilotvouchers.** De pilotvouchers dragen aantoonbaar bij de versnelling van innovaties en worden goed benut. Overweeg daarom om de pilotvouchers voort te zetten en te bezien of een (beperkte) budgetophoging wenselijk en haalbaar is.
2. **Heroverweeg de inzet van adviesvouchers.** De adviesvouchers bieden in de huidige vorm beperkte meerwaarde. De belangstelling is gering en de baten wegen voor bedrijven vaak niet op tegen de kosten en inspanning van het aanvraagproces. Omdat een lichter proces binnen de EFRO-kaders beperkt mogelijk lijkt, ligt afschaffing voor de hand en kan het vrijvallende budget worden ingezet voor de pilotvouchers.
3. **Onderzoek de mogelijkheden om de drempel van voorfinanciering te verlagen.** De huidige systematiek van uitbetaling achteraf vraagt volledige voorfinanciering door bedrijven, wat voor startende ondernemingen een drempel vormt. Hoewel (gedeeltelijke) uitkering bij toekenning binnen de huidige EFRO-opzet beperkt mogelijk lijkt, is het wenselijk deze beperking te agenderen en alternatieve mogelijkheden te verkennen.
4. **Verbeter de kaderstelling en maak expliciete keuzes in de positionering van de regelingen.** Maak duidelijkere en consistentere keuzes tussen brede innovatie-ondersteuning en gerichte sturing op maatschappelijke transitie, en borg deze in de beoordelingscriteria. De huidige opzet laat ruimte voor uiteenlopende interpretaties door de beoordelingscommissies, wat leidt tot verschillen tussen de regelingen.

5.2 Aanbevelingen (2)

5. **Vergroot de zichtbaarheid en vindbaarheid van de regelingen.** De regeling is momenteel sterk afhankelijk van het ROM-netwerk. Hoewel de ROM haar rol goed vervult, maakt deze afhankelijkheid de regeling kwetsbaar. Overweeg een bredere communicatiestrategie, met aandacht voor digitale vindbaarheid, via aanvullende kanalen, zoals gemeenten, ondernemersnetwerken en online platforms.
6. **Versterk de nazorg en monitoring van ondersteunde projecten.** Investeer in structurele nazorg na afronding van voucherprojecten om beter zicht te krijgen op de langetermijneffecten en impact. Dit biedt ook de mogelijkheid om knelpunten in vervolgtrajecten tijdig te signaleren. Daarnaast kan de inzet van succesverhalen bijdragen aan een grotere zichtbaarheid van de regelingen.
7. **Stuur waar mogelijk op kortere en beter voorspelbare doorlooptijden, met helder verwachtingsmanagement.** De lange doorlooptijd van het aanvraagproces sluit niet altijd aan bij de dynamiek van startende ondernemers en wordt regelmatig als knelpunt ervaren. Hoewel verkorting slechts beperkt binnen bereik ligt, kan het strakker inrichten van het proces helpen. Daarnaast draagt duidelijkere communicatie over verwachte doorlooptijden bij aan meer begrip en vertrouwen onder aanvragers.
8. **Versterk en uniformeer de samenwerking tussen de Provincie, Gemeente en ROM.** De ROM vervult momenteel een belangrijke rol in het aanvraagproces en doet dit goed, maar de invulling van deze rol en samenwerking met de beoordelingscommissie verschilt per regeling. Door samenwerking verder te harmoniseren en best practices te delen, kan het proces efficiënter en voorspelbaarder worden ingericht.

Bijlage 1. Uitwerking casestudies

Casestudie Holomoves

HoloMoves uit Utrecht ontving een pilotvoucher van €40.000 binnen het thema U-Forward Health voor het project *'Mixed Reality Dwarslaesie Informatiemodule'*. Met deze voucher ontwikkelde en valideerde het bedrijf een Mixed Reality-toepassing voor de voorlichting van dwarslaesierevalidanten en hun naasten. Door complexe informatie visueel en interactief aan te bieden, krijgen revalidanten meer regie, neemt de zorgvraag af en wordt de druk op zorgprofessionals verminderd. De toepassing is een waardevolle toevoeging aan het bredere portfolio van HoloMoves, dat primair gericht is op het gamificeren van therapie en bewegen.

Het innovatieproject stond al langer op de roadmap van HoloMoves, maar werd als te risicovol beschouwd vanwege de kleine, specialistische doelgroep. De ontwikkelkosten zijn binnen Nederland moeilijk terug te verdienen, waardoor de economische haalbaarheid sterk samenhangt met internationale opschaling. De pilotvoucher verlaagde het ontwikkelrisico, waardoor HoloMoves het versneld aandurfde om te investeren. Hierdoor kon de stap worden gezet van proof-of-concept naar praktijkrijpe, schaalbare oplossing. Daarbij is bewust ingezet op internationale inzetbaarheid, onder meer door meertaligheid.

De pilot leidde tot validatie in de zorgpraktijk en eerste implementaties bij revalidatiecentra. Binnen deelnemende revalidatiecentra is er direct sprake van aanzienlijke tijdsbesparing voor zorgprofessionals, wat duidelijke maatschappelijke meerwaarde oplevert. Tegelijkertijd wordt de module inmiddels gezien als een structurele bouwsteen binnen het productportfolio van HoloMoves. Bij verdere (inter)nationale opschaling van het bedrijf biedt de toepassing extra toegevoegde waarde, waardoor de economische haalbaarheid stap voor stap verbetert. De aandacht voor internationale inzetbaarheid heeft hieraan bijgedragen.

Naast de pilotvoucher kreeg HoloMoves ook een adviesvoucher voor FDA-expertise toegekend om opschaling naar de VS te verkennen. Vanwege geopolitieke ontwikkelingen is echter besloten de focus voorlopig op Europa te houden. De adviesvoucher is daarom niet benut en teruggegeven.

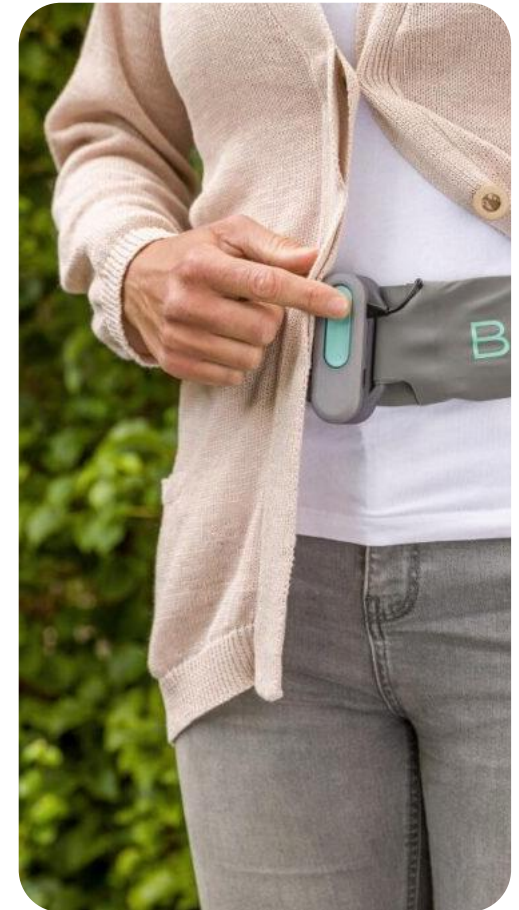
Casestudie BalanceBelt

BalanceBelt uit Utrecht ontving een adviesvoucher van € 6.000 binnen het thema U-Forward Health voor het project 'BalanceBelt FDA'. Met deze voucher schakelde het bedrijf een gespecialiseerd Amerikaans adviesbureau in om het FDA-aanvraagtraject te begeleiden. Om met de BalanceBelt – een innovatief hulpmiddel ter ondersteuning van mensen met ernstige evenwichtsproblemen – toe te treden tot de Amerikaanse markt, is een FDA-approval noodzakelijk.

Door de adviesvoucher kon BalanceBelt tijdig externe expertise inschakelen voor het FDA-traject. Dit was nodig omdat de medische sector wordt gekenmerkt door hoge ontwikkel- en reguleringskosten. Daardoor konden direct meerdere pre-submissions bij de FDA worden gedaan en kritieke inzichten worden verkregen. Zo bleek uit het FDA-advies dat er nog een cruciale test ontbrak, wat leidde tot de ontwikkeling van een verbeterde BalanceBelt-versie 2.0.

Het project bood versneld duidelijkheid over de vereisten voor Amerikaanse toelating, waarmee BalanceBelt zijn strategie kon bijstellen en tijdig aanvullende stappen kon nemen. Hiermee heeft het project een bijdrage geleverd aan de internationale opschaling. De door de voucher mogelijk gemaakte externe expertise droeg bovendien ook bij aan snellere voortgang in andere landen: inmiddels heeft BalanceBelt bijvoorbeeld vergoeding in Noorwegen en loopt een studie in Engeland. Deze internationale opschaling loopt parallel aan de Nederlandse marktintroductie, waar het product al wordt toegepast, en klinische validatie ten behoeve van de vergoeding loopt.

Hoewel relatief kleinschalig bleek de adviesvoucher een toegankelijke en nuttige impuls. Het bedrijf verkende ook andere innovatieregelingen (zoals een MIT-haalbaarheidsstudie en een Eurostars-samenwerking) om verdere productverbetering en markuitbreiding te ondersteunen. Vergeleken met die grotere, competitieve subsidies leverde de adviesvoucher snel resultaat. Dankzij de voucher kon BalanceBelt versneld stappen zetten richting de Amerikaanse markt. Zonder voucher waren deze naar verwachting uitgesteld.

Casestudie Sensing360

Sensing360 uit Utrecht ontving een pilotvoucher van €39.696 binnen het thema **Circulaire Economie** voor het project *'GearPredict'*. In dit project zijn twee praktijkpilots uitgevoerd om een optische sensoroplossing te testen voor het monitoren van tandwielkasten in windturbines. Deze technologie maakt het mogelijk om slijtage en defecten vroegtijdig te signaleren via realtime monitoring, met als doel voorspellend onderhoud, verlenging van de levensduur van turbines en beperking van ongeplande stilstand.

De pilots vonden plaats bij een turbine van Wageningen University & Research (WUR) in Lelystad en bij energieproducent RWE in het Verenigd Koninkrijk. De oplossing bleek technisch functioneel, toepasbaar in de praktijk en relevant voor marktpartijen. Deze validatie vormt een belangrijke stap richting verdere opschaling. RWE heeft inmiddels toegezegd een volledig windpark van 26 turbines met de technologie uit te willen rusten.

Volgens Sensing360 zou het project ook zonder voucher zijn uitgevoerd, maar op een later moment en in aangepaste vorm. De voucher verlaagde het risico en maakte een eerdere en meer zekere uitvoering mogelijk.

Casestudies MaGie Creations

MaGie Creations uit Utrecht ontving een adviesvoucher van €6.000 binnen het thema Circulariteit voor het project *'Brouwgraan: van feed naar food'*. Met deze voucher werd externe expertise op het gebied van voedselveiligheid en certificering ingeschakeld. Het adviestraject maakte deel uit van een breder innovatietraject om 's werelds eerste food-grade outlet voor brouwgraan te realiseren, waarmee brouwgraan – de grootste reststroom van bierbrouwers – voedselveilig de brouwerij kan verlaten. Dit vergroot de zekerheid over de kwaliteit van de belangrijkste grondstof van MaGie Creations.

De ingeschakelde expert onderzocht hoe de outlet technisch ontworpen moest worden om te voldoen aan strenge hygiëne- en kwaliteitseisen, en hoe een bijbehorend kwaliteitssysteem ingericht kan worden met het oog op certificering. Het advies zorgde ervoor dat het ontwerp vanaf het begin aansloot bij de criteria van certificerende instanties, wat essentieel is voor acceptatie van de innovatie in de voedingsindustrie.

Hoewel de adviesvoucher, gezien de beperkte omvang, niet op zichzelf doorslaggevend was voor de doorgang van het bredere pilotproject, was het advies wel cruciaal voor risicoreductie en versnelling. MaGie Creations geeft aan dat het bredere traject richting een operationele food-grade outlet zonder externe financiering niet haalbaar zou zijn geweest. De stap van testomgeving naar praktijk was daarvoor te risicovol. Naast deze adviesvoucher ontving het bedrijf aanvullende financiering via Food Pioneers Accelerator.

Het adviestraject heeft geresulteerd in een ontwerp dat rekening houdt met de beoordelingscriteria van certificerende instanties. Dit ontwerp is gepatenteerd en inmiddels operationeel bij brouwerij Haacht in Vlaanderen. Hierdoor is de concurrentiepositie van MaGie Creations aanzienlijk versterkt.

De administratieve lasten van de adviesvoucher werden in vergelijking met regelingen als MIT R&D en MIT Haalbaarheid, als relatief zwaarder ervaren, mede vanwege het beperkte subsidiepercentage. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat de lasten acceptabel waren.

Casestudie JoJoschool

JoJoschool uit Utrecht ontving een pilotvoucher van €40.000 binnen het thema EdTech voor het project *'GenAI voor NL Onderwijs'*. Met dit project breidde het bedrijf haar bestaande leerplatform voor het voortgezet onderwijs uit met generatieve AI, gericht op meer maatwerk en een betere aansluiting bij individuele leerbehoeften en -doelen.

Volgens JoJoschool zou het project ook zonder voucher zijn uitgevoerd, maar maakte de subsidie een snellere start mogelijk. De financiële zekerheid speelde daarbij een rol in de keuze om een student fulltime aan te stellen als ontwikkelaar. De succesvolle uitvoering van de pilot droeg bovendien bij aan het vertrouwen van externe financiers; inmiddels heeft JoJoschool zicht op aanvullende financiering, waarmee verdere opschaling en een rendabel bedrijfsmodel binnen bereik komen.

De regionale impact van het project is breder dan de directe samenwerking binnen de pilot. Hoewel samenwerking met drie scholen uit de regio was voorzien, zijn de pilots uitgevoerd bij scholen buiten de regio. Bij verdere uitrol verwacht JoJoschool alsnog de beoogde Utrechtse scholen te bedienen. De bijdrage aan de regio zit bovendien ook in het aantrekken van lokaal talent.

Casestudie HackShield

HackShield Future Cyber Heroes B.V. uit Utrecht ontving een pilotvoucher van €40.000 binnen het thema EdTech voor het project *'HackShield Dashboard; speelse monitoring van digitale geletterdheid en burgerschap'*. In dit project ontwikkelt het bedrijf een AVG-proof leerkrachtendashboard dat inzicht biedt in de leerprogressie van basisschoolleerlingen op het gebied van digitale geletterdheid en burgerschap. De innovatie koppelt de bestaande HackShield-gameomgeving aan de SLO-kerndoelen, waardoor scholen deze structureel kunnen inzetten binnen het formele onderwijs.

Hoewel het project al langere tijd op de roadmap stond, kreeg het onvoldoende prioriteit door lopende klantactiviteiten. Het aanvraagproces dwong HackShield om het idee te concretiseren, en zorgde voor commitment en versnelling. Zonder voucher zou het project naar verwachting later en in minder ambitieuze vorm zijn uitgevoerd.

De pilotfase leverde belangrijke inzichten op in de behoeften van leerkrachten. In plaats van een statisch dashboard blijkt vooral behoefte aan geautomatiseerde inzichten en handelingsperspectieven. Deze inzichten maken tijdige bijsturing van het ontwerp mogelijk en vergroten de kans op daadwerkelijk gebruik.

Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met meerdere pilotscholen, meer dan vooraf voorzien, zowel binnen als buiten de provincie. Daarnaast wordt bij de ontwikkeling rekening gehouden met toekomstige internationale opschaling naar bestaande gebruikersgroepen van HackShield.

Het innovatieproject vormt een aanvulling op het reguliere, gratis toegankelijke leerplatform van HackShield. Binnen het project zijn inzichten verkregen in de betalingsbereidheid voor aanvullende functionaliteiten, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van een duurzame inkomstenstroom. Op termijn streeft HackShield naar groei van circa 30 naar 75–100 medewerkers, waarmee zowel maatschappelijke impact wordt gerealiseerd als bijgedragen aan de regionale kenniseconomie en werkgelegenheid in Utrecht.

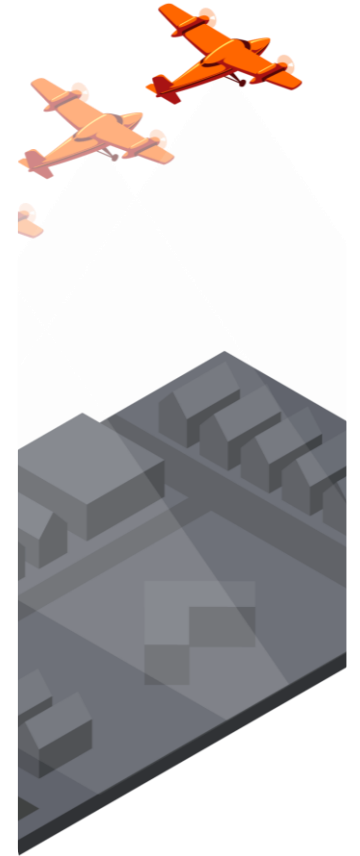
Casestudie Readar

Readar uit Utrecht diende voor het project *'Data-abonnement Energietransitie'* een aanvraag in voor een pilotvoucher binnen het thema Energietransitie. Deze aanvraag werd niet toegekend. Met het project wilde het bedrijf een data-innovatie ontwikkelen: een geautomatiseerd platform dat gemeenten integraal en actueel inzicht geeft in lokale energietransitie-indicatoren, zoals PV-installaties, isolatiegraad en warmtevraag. Dit zou gebeuren op basis van geavanceerde analyse van luchtfoto's. De pilot was bedoeld om dit concept in de praktijk te valideren en verder te ontwikkelen in co-creatie met de Gemeente Dronten.

De beoordelingscommissie heeft de aanvraag negatief beoordeeld. Volgens de commissie was de innovatieve waarde en het onderscheidend vermogen onvoldoende duidelijk. Ook stelden de beoordelaars dat er al vergelijkbare oplossingen op de markt zijn en dat aanvullend marktonderzoek nodig is voordat een dergelijk project kansrijk is. Readar plaatst hier een ander perspectief tegenover. Het bedrijf geeft aan dat de voucher juist bedoeld was om de ontwikkelkosten te verlagen en ruimte te creëren om het product breder te ontwikkelen dan voor één specifieke klant. Daarbij beschouwt Readar klantonderzoek als een essentieel onderdeel van het innovatieproces, met name bij softwareoplossingen die nauw moeten aansluiten op de praktijk.

Readar is kritisch op de kaderstelling van de regeling. Tijdens het intakegesprek met de ROM leek de aanvraag nog wel passend binnen de regeling. Volgens het bedrijf zou een flexibeler aanvraagformat, zoals een projectplan of pitch, beter aansluiten bij integrale innovaties van deze aard. In combinatie met helderdere beoordelingscriteria had dit mogelijk tot een andere uitkomst kunnen leiden.

Na de afwijzing heeft Readar andere instrumenten ingezet om de innovatie verder te ontwikkelen. Zo wordt via een MIT R&D-subsidie gewerkt aan versterking van de technische pipeline en loopt er een aanvraag voor een MIT-haalbaarheidsstudie, en wordt gebruikgemaakt van de WBSO. Hoewel de ontwikkeling daarmee doorgaat, is door het ontbreken van de voucher geen uitgebreide co-creatie met de Gemeente Dronten uitgevoerd. Wel maakt de Gemeente nu (met tevredenheid) gebruik van de losse onderdelen van de dienst.

dialogic